

โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*

AN MANAGEMENT MODEL TOWARDS EXCELLENCE OF PRIVATE EARLY CHILDHOOD SCHOOLS IN THE NORTHEASTERN REGION

นาริรัตน์ จันทวฤทธิ์*, สุเทพ เมย์ไธสง, จิราภรณ์ พันสว่าง

Nareerat Jantawarit, Suthep Maythaisong, Jiraporn Phansawang

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด ประเทศไทย

Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, Roi Et, Thailand

*Corresponding author E-mail: pik.45@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดของโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัย 2) ตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัย 3) สร้างและประเมินคู่มือการใช้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษากรอบแนวคิดโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ ระยะที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ ระยะที่ 3 การสร้างและประเมินคู่มือการใช้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย คือ ครูและบุคลากรโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย จำนวน 500 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน คัดเลือกจากผู้รับใบอนุญาตโรงเรียน ผู้อำนวยการศึกษานิเทศก์ อาจารย์มหาวิทยาลัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินคู่มือ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 16 ตัวบ่งชี้ 2) ผลการตรวจสอบความสอดคล้องและกลมกลืนของโมเดล $\chi^2 = 125.233$, $df = 98$, $P\text{-Value} = 0.071$, $CFI = 0.967$, $TLI = 0.960$, $RMSEA = 0.042$, $SRMR = 0.032$ โมเดลมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและมีค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง เท่ากับ 0.988 ซึ่งมีความมากกว่า 0.60 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องและกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) ผลการประเมินคู่มือการใช้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: โมเดล, การบริหารจัดการ, ความเป็นเลิศ, สถานศึกษาเอกชน, ปฐมวัย

Abstract

This research article aims to 1) study the conceptual framework of an management model towards excellence of private early childhood schools, 2) Examine the appropriateness of the management model towards excellence of private early childhood schools, 3) create and evaluations of the manual for using an management model towards excellence of private early childhood schools in the northeastern region. It was a mixed methods research. The research was

conducted in 3 phases: Phase 1 studied the conceptual framework of the management model for excellence. Phase 2 examined the suitability of management towards excellence. Phase 3 created and evaluated a manual for using the management model. to excellence. The sample group used for the research was 500 teachers and early childhood private school personnel using the stratified sampling method, 7 experts selected from school licensees, directors, educational supervisors, and university professors. The research instruments were questionnaires, interview form, and an evaluation form for using the management model towards excellence of private early childhood schools in the northeastern region. The statistics used in data analysis were percentage, mean, and standard deviation, confirm factor analysis and sequential correlation testing for consistency in multiple decisions making. The research findings were as follows: 1) the conceptual framework of an management model towards excellence of private early childhood schools in the northeastern region consisted of 4 components and 16 indicators. 2) The results of checking the consistency and harmony of the model revealed that $\chi^2 = 125.233$, $df = 98$, $P\text{-Value} = 0.071$, $CFI=0.967$, $TLI = 0.960$, $RMSEA = 0.042$, $SRMR = 0.032$, and the structural validity and reliability existed (C.R.) at 0.988 exceeding 0.60, that featured the consistency with the empirical data. 3) The results of the evaluations of the manual for using an management model towards excellence of private early childhood schools were appropriate at a high level.

Keywords: Model, management, excellence, private school, Early Childhood

บทนำ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ อาจกล่าวได้ว่ามีหลากหลายหน่วยงานที่ดำเนินการกำกับดูแลสถานศึกษาที่มีอยู่ในประเทศ อาทิเช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น หากมองถึงการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชน นั้นมีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษาอบรม และขัดเกลาทางด้านจิตใจของเด็กให้เป็นคนดี มีความรู้คู่ธรรม ตลอดจนปฏิบัติตามหลักของพุทธศาสนา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) โดยมุ่งหมายที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมากที่สุด นั่นคือ มุ่งหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต มุ่งตอบสนองเป้าหมายหลักของแผน 2 เป้าหมาย ได้แก่ 1)การพัฒนาคนสำหรับยุคใหม่โดยการพัฒนาคคนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต เป้าหมาย สามารถสร้างงานอนาคต และสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และ 2)การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรมด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งการพัฒนากระบวนนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติโดยมีเป้าหมายระดับมหุ้หมายและตัวชี้วัด ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2560 - 2579) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้นำไปเป็นกรอบและแนวทางการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับพลเมืองทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิด

จนตลอดชีวิต ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งภายใต้กรอบแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดสาระสำคัญสำหรับบรรลุปเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาใน 5 ประการ ได้แก่ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) ความเท่าเทียมทางการศึกษา (Equity) คุณภาพการศึกษา (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และตอบโจทย์บริบทเปลี่ยนแปลง (Relevancy) ในระยะ 20 ปีข้างหน้า

กระทรวงศึกษาได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2515 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชนให้สามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ การบริหารจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานที่สนองตอบความต้องการของประเทศและประชาชนที่มีประสิทธิภาพคุณภาพ เป็นไปอย่างทั่วถึงและเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต่างคำนึงถึงและมุ่งมั่นเพื่อความสำเร็จและสานต่อการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นตามทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีความอิสระ คล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564 – 2570 (คณะกรรมการนโยบายเด็กปฐมวัย, 2564) ช่วงปฐมวัย เป็นช่วงอายุที่ให้ผลของการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุดต่อการวางรากฐานของชีวิตคนละรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2564 เพื่อให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ เป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมืองคุณภาพ ซึ่งมียุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การจัดและให้บริการแก่เด็กปฐมวัย 2) การพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย 3) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการพัฒนาเด็กปฐมวัย 4) การพัฒนาระบบกลไกการบูรณาการสารสนเทศเด็กปฐมวัยและการนำไปใช้ประโยชน์ 5) การจัดทำและปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบ ที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยและการดำเนินการตามกฎหมาย 6) การวิจัยพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ 7) การบริหารจัดการ การสร้างกลไกการประสานการดำเนินงานและการติดตามผลโดยภายใต้กลยุทธ์ประกอบด้วย เป้าประสงค์และมาตรการต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) สำนักงานโรงเรียนเอกชนเป็นองค์กรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งดำเนินงานภายใต้กฎหมายการศึกษาของชาติ และนับเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาไทยมาโดยตลอด มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประเทศมาช้านาน มีบทบาทสำคัญที่ช่วยในการแบ่งเบาภาระความรับผิดชอบของภาครัฐตลอดมาอย่างต่อเนื่อง จึงไม่อาจที่จะปฏิเสธกระแสการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาได้ ตรงกันข้ามกับต้องตระหนักไว้เสมอว่า การเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับโรงเรียนเอกชน ในสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันมีโรงเรียนใหม่ๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก อีกทั้งรัฐบาลยังได้ขยายและให้การสนับสนุนโรงเรียนรัฐบาลในด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เพราะการที่โรงเรียนเอกชนจะอยู่รอดได้นั้น จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้โรงเรียนเอกชนในฐานะที่เป็นองค์กรหนึ่งที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพจำเป็นต้องจัดการดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักในการบริหารจัดการนั้น ต้องอาศัยความสามารถของผู้บริหารเป็นส่วนสำคัญในการบริหารจัดการ ผู้บริหารต้องมีการบริหารจัดการเชิงเหตุผลที่ดีในการบริหารจัดการ เพื่อให้ครูเกิดความเชื่อมั่น และศรัทธาในการทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปได้เป็นอย่างดี สภาพปัจจุบันทำให้เห็นว่าสถานศึกษายังไม่สามารถที่จะปฏิบัติตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาที่กำหนด ซึ่งส่งผลถึงความสำเร็จที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ ที่สอดคล้องกับ Austin & Reynolds (1990) ที่ได้สรุปว่ากระบวนการบริหารของโรงเรียนผู้อำนวยการสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความสำเร็จของโรงเรียน

แต่ในปัจจุบัน ได้เกิดวิกฤตในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน อัตราการเกิดลดลงของประชากรไทยลดลงมาก การลดลงของจำนวนเด็กที่ศึกษาในสถานศึกษาเอกชนทำให้ในแต่ละปีมีจำนวนเด็กลดน้อยลงปีละกว่าร้อยละ

คน อีกทั้งการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความดึงดูดใจให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานไปเรียนโดยให้บริการฟรีในหลายๆ อย่าง เช่น รถรับ-ส่งฟรี เสื้อผ้าฟรี เครื่องแต่งกายฟรี อาหารกลางวันฟรี ตลอดจนการขยายตัวของโรงเรียนดีประจำตำบล และนโยบายการรับนักเรียนเข้าราชการครูระหว่างปี ซึ่งทำให้ครูสถานศึกษาเอกชนลาออกเพื่อไปสอบเป็นข้าราชการทำให้ขาดครูกลางภาคการศึกษา ก่อให้เกิดปัญหาในด้านการเรียนการสอน และมีการแข่งขันระหว่างสถานศึกษาเอกชนด้วยกันเอง เป็นต้น จะเห็นได้ว่าสภาพจริงของสถานศึกษาเอกชนอยู่ในสภาพพึ่งพาตนเอง จึงส่งผลให้มีหลายโรงเรียนปิดกิจการลงอันส่งผลกระทบต่อเด็กนักเรียน ผู้ปกครองและบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะเด็กในระดับปฐมวัย ถ้าสถานศึกษาไม่จัดกระบวนการเรียนการสอนและบรรยากาศในสถานศึกษาหรือครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่สร้างความไว้วางใจให้กับผู้ปกครอง อีกทั้งไม่สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ชุมชนสถานศึกษาก็จะอยู่ไม่ได้และการส่งต่อเด็กในระดับปฐมวัยเพื่อก้าวไปสู่ระดับประถมศึกษา ก็จะยากขึ้นเช่นกัน

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนในระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีความจำเป็นที่จะต้องยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาให้สามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้สภาพการแข่งขันอย่างรุนแรงระหว่างสถานศึกษาเอกชนกับสถานศึกษาในสังกัดของรัฐหรือแม้แต่ระหว่างสถานศึกษาเอกชนด้วยกันเอง อีกทั้งยังต้องจัดความหลากหลายของปัญหาในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย ที่มีให้บริการอยู่จำนวนมาก ประกอบกับจะต้องมีการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่วางไว้ ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยระบบคุณภาพ ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) หากได้นำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนในระดับปฐมวัย จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาเอกชนให้ได้ตามมาตรฐานสากลและมีความเป็นเลิศในการบริหารจัดการได้ ซึ่งจะเป็นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนให้เพิ่มสูงขึ้นจากที่เป็นอยู่ และจะช่วยให้สถานศึกษาเอกชนสามารถดำรงอยู่และให้บริการเด็กปฐมวัยได้ต่อไป ดังนั้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการศึกษารอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ตัวบ่งชี้ ที่เกี่ยวกับโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อที่จะนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการสร้างและยืนยันโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้มีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาเอกชนให้มีมาตรฐานคุณภาพ และประสิทธิผลไปสู่ความเป็นเลิศมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารอบแนวคิดของโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อสร้างและประเมินคู่มือการใช้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Design) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษากรอบแนวคิดโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์หลักการ แนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโมเดลการบริหารจัดการ องค์ประกอบของโมเดล

ระยะที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย จังหวัดกาฬสินธุ์ 1,046 คน จังหวัดขอนแก่น 3,191 คน จังหวัดมหาสารคาม 637 คน และจังหวัดร้อยเอ็ด 1,367 คน รวมทั้งสิ้น 6,241 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและบุคลากรโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability : CR) ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามเกณฑ์การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามแนวคิดของ Comrey & Lee (Comrey, A. L., & Lee, H. B., 1992) เพื่อความเชื่อมั่นและความเพียงพอที่เหมาะสมจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ 500 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำแนกเนื้อหาตามองค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) องค์ประกอบที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน 3) องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการเรียนการสอนและบรรยากาศในสถานศึกษา และ 4) องค์ประกอบที่ 4 การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์เฉพาะ และนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (I-CVI) 0.80 ขึ้นไป และมีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับ (S-CVI/Ave) 0.90 ขึ้นไป ในการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสืออนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการจัดทำดัชนีพหุ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 2) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลแบบออนไลน์จากกลุ่มตัวอย่างโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามสแกน QR Code เพื่อตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งแนบซองติดแสตมป์ เพื่อให้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์ 3) ตรวจสอบข้อมูลแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำแบบสอบถามที่ได้รับไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลทางสถิติต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

ระยะที่ 3 การสร้างและประเมินคู่มือการใช้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา เอกสาร ขั้นตอนวิธีการสร้างคู่มือ

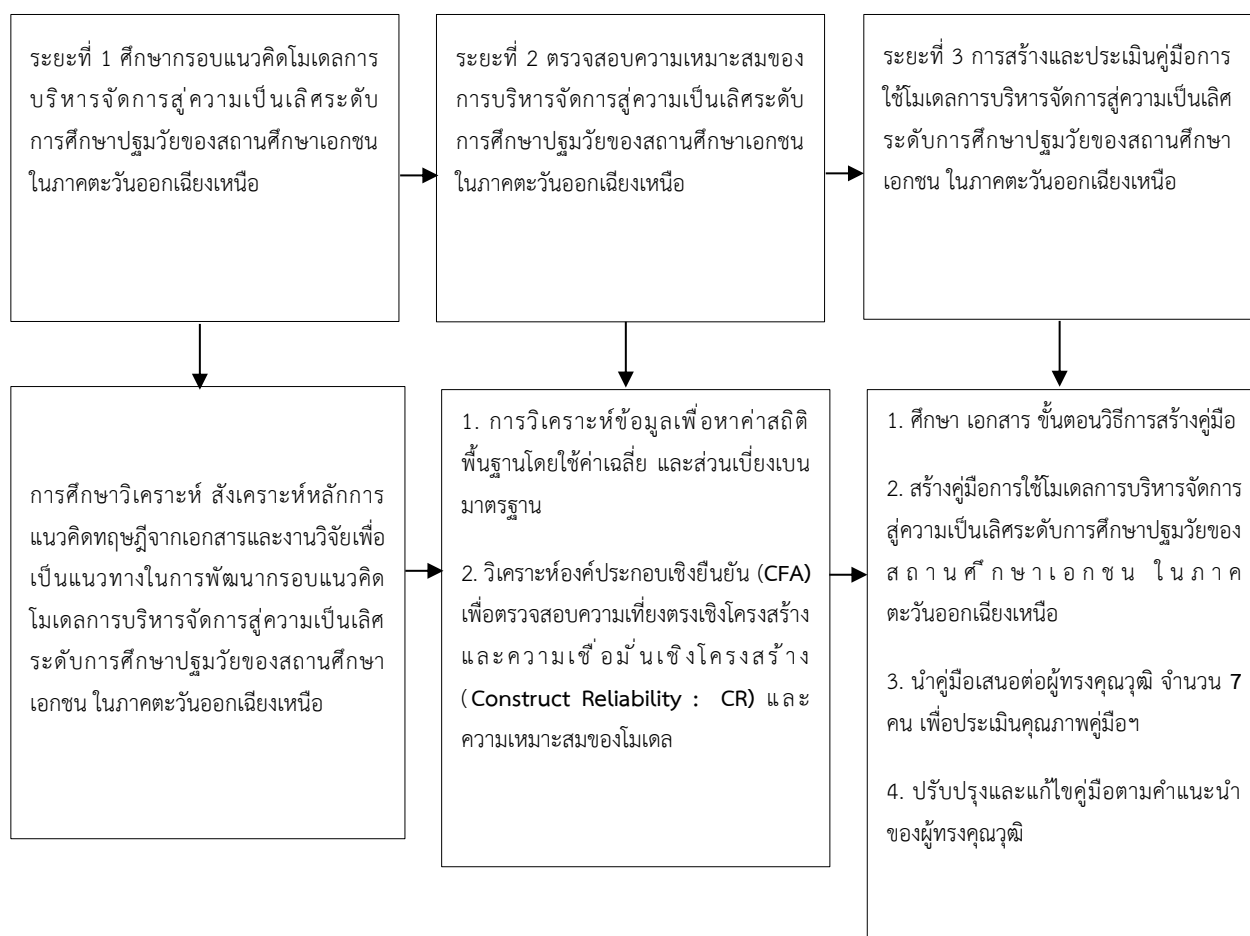
ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสร้างคู่มือการใช้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการนำองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิจัย เรียบเรียงตามแนวทางการสร้างคู่มือ พร้อมคำชี้แจงรายละเอียดในการดำเนินการตามคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน โดยกำหนดเนื้อหาในคู่มือการใช้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนที่ 3 นำคู่มือที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 4 นำคู่มือเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน คุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกโดยต้องเป็นผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนุบาล ผู้อำนวยการ ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์มหาวิทยาลัย เพื่อประเมินคุณภาพคู่มือโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงและแก้ไขคู่มือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้คู่มือการใช้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีประสิทธิภาพ

จากวิธีดำเนินการวิจัยผู้วิจัยสรุปเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 วิธีดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย

การพัฒนาโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลการวิจัยดังนี้

1. กรอบแนวคิดโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 16 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1.1 องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร องค์ประกอบย่อยที่ 1 การสร้างบารมี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.62) องค์ประกอบย่อยที่ 2 การสร้างแรงบันดาลใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.64) องค์ประกอบย่อยที่ 3 การกระตุ้นชาวปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.61) องค์ประกอบย่อยที่ 4 การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.56)

1.2 องค์ประกอบที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน องค์ประกอบย่อยที่ 1 การมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.68) องค์ประกอบย่อย 2 การสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.63) องค์ประกอบย่อยที่ 3 การให้บริการชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.59) องค์ประกอบย่อยที่ 4 ความไว้วางใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.69)

1.3 องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการเรียนการสอนและบรรยากาศในสถานศึกษา องค์ประกอบย่อยที่ 1 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.67) องค์ประกอบย่อยที่ 2 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.61) องค์ประกอบย่อยที่ 3 สื่อและเทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.58) องค์ประกอบย่อยที่ 4 การยอมรับนับถือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.71) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาเป็นหลักของชุมชนที่ให้ความสำคัญ รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาต้องได้รับการยอมรับในการพัฒนาเด็กและการบริหารจัดการสถานศึกษาจากผู้ปกครองและชุมชน ปลุกจิตสำนึกให้ผู้บริหารและครูให้การยอมรับในความรู้ความสามารถซึ่งกันและกัน และข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ศรัทธาในผู้ปกครองต้องยอมรับนับถือในความรู้ความสามารถของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเด็ก

1.4 องค์ประกอบที่ 4 การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน องค์ประกอบย่อยที่ 1 ภาวะผู้นำในองค์กร โดยภาพรวมเป็นตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.64) องค์ประกอบย่อยที่ 2 การมุ่งเน้นบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.64) องค์ประกอบย่อยที่ 3 การพัฒนาสถานศึกษากับสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.70) องค์ประกอบย่อยที่ 4 คุณภาพผู้เรียนระดับปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.59)

2. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) พบว่า

องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 20 ตัวบ่งชี้ พบว่า อันดับที่ 1 คือ การกระตุ้นชาวปัญญา (ETL3) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.919 อันดับที่ 2 คือ การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (ETL4) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.894 อันดับที่ 3 คือ การสร้างแรงบันดาลใจ (ETL2) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ)

เท่ากับ 0.888 และอันดับที่ 4 คือ การสร้างบาร์มี (ETL1) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.852

องค์ประกอบที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 16 ตัวบ่งชี้ พบว่า อันดับที่ 1 คือ ความไว้วางใจ (SCR4) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.928 อันดับที่ 2 คือ การให้บริการชุมชน (SCR3) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.924 อันดับที่ 3 คือ การมีส่วนร่วม (SCR1) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.916 และอันดับที่ 4 คือ การสื่อสาร (SCR2) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.870

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการเรียนการสอนและบรรยากาศในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 16 ตัวบ่งชี้ อันดับที่ 1 คือ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน (TAI2) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.949 อันดับที่ 2 คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (TAI1) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.921 อันดับที่ 3 คือ สื่อและเทคโนโลยี (TAI3) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.905 และอันดับที่ 4 คือ การยอมรับนับถือ (TAI4) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.733

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 22 ตัวบ่งชี้ อันดับที่ 1 คือ การมุ่งเน้นบุคลากร (MEI2) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.906 อันดับที่ 2 คือ ภาวะผู้นำในองค์กร (MEI1) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.898 อันดับที่ 3 คือ การพัฒนาสถานศึกษากับสภาพแวดล้อม (MEI3) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.889 และอันดับที่ 4 คือ คุณภาพผู้เรียนระดับปฐมวัย (MEI4) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading : λ) เท่ากับ 0.845

แสดงว่า ตัวแปร/ตัวบ่งชี้ มีน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า 0.30 และผลการตรวจสอบของโมเดล (Model) ปรากฏว่า $\chi^2=125.233$, $df=98$, $P\text{-Value}=0.071$, $CFI=0.967$, $TLI=0.960$, $RMSEA=0.042$, $SRMR=0.032$ แสดงว่าโมเดล (Model) มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และมีค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability : C.R.) เท่ากับ 0.988 ซึ่งมีความมากกว่า 0.60 แสดงว่าโมเดล (Model) มีความสอดคล้องและกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ผลการสร้างและประเมินคู่มือการใช้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า โดยสรุปจากองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบหลัก 4 ตัว ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน กระบวนการจัดการเรียนการสอนและบรรยากาศในสถานศึกษา และการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา และตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิเคราะห์ในระบะที่ 2 จำนวน 16 ตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยได้เลือกองค์ประกอบคู่มือการใช้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เหมาะสมกับการบริหารงานของสถานศึกษา จากการแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือได้ ทั้งหมด 9 หัวข้อดังต่อไปนี้ 1) คำชี้แจง 2) วัตถุประสงค์ของคู่มือ 3) ประโยชน์ของคู่มือการใช้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ 4) ความเป็นมา แนวคิด และความสำคัญ 5) นิยาม องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้ 6) แนวทางการนำองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินไปใช้ 7) แบบประเมินพฤติกรรมของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8) แบบสรุปผลการประเมินการบริหารจัดการเชิงสาเหตุสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ระดับปฐมวัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 9) สรุปผล โดยผู้วิจัยจะได้นำทั้ง 9 ประเด็นนี้ไปร่างเป็นองค์ประกอบของคู่มือแนวทางการใช้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็น

เป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความครบถ้วนในลำดับถัดไป

การประเมินคู่มือแนวทางการใช้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบประเมินเป็น 9 ด้าน ได้แก่ 1) คำชี้แจง มีความชัดเจน ถูกต้อง 2) วัตถุประสงค์ของคู่มือสามารถนำไปใช้บรรลุเป้าหมายได้ 3) ประโยชน์ของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้จริง 4) ความเป็นมา แนวคิด และความสำคัญ สอดคล้องกับสภาพปัญหาในการพัฒนาการบริหาร 5) นิยาม เนื้อหาสาระขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้ ถูกต้องตามหลักวิชาการ 6) แนวทางการนำตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินไปใช้สามารถนำไปปฏิบัติได้ 7) แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของผู้บริหารสอดคล้องกับองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย 8) แบบสรุปผลการประเมินการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษานำไปวัดได้ถูกต้อง และ 9) สรุปผล การวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน พบว่า คุณภาพคู่มือการใช้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

อภิปรายผล

การพัฒนาโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. จากผลการศึกษารอบแนวคิดโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 16 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างบารมี 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นเชิงปัญหา 4) การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล องค์ประกอบที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การมีส่วนร่วม 2) การสื่อสาร 3) การให้บริการชุมชน 4) ความไว้วางใจ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการเรียนการสอนและบรรยากาศในสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน 3) สื่อและเทคโนโลยี 4) การยอมรับนับถือ องค์ประกอบที่ 4 การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำในองค์กร 2) การมุ่งเน้นบุคลากร 3) การพัฒนาสถานศึกษากับสภาพแวดล้อม และ 4) คุณภาพผู้เรียนระดับปฐมวัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ได้ศึกษาเอกสารงานวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบแล้วทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแนวคิดที่เกี่ยวข้องตามทัศนะของนักวิชาการหลายท่านเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดที่ชัดเจนและเหมาะสม และได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้ผลการวิจัยดังกล่าวมีความเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ที่สรุปว่าเป็นรางวัลที่มอบให้กับหน่วยงานภาครัฐที่ดำเนินการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องและมีผลการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐที่โดดเด่น มีเกณฑ์ PMQA เป็นชุดของคำถามเกี่ยวกับเรื่องสำคัญ 6 ด้าน ในการบริหารและการดำเนินงานของส่วนราชการ ได้แก่ การนำองค์การ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย การวัดวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร และการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2550) สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวว่าการส่งเสริมคุณภาพโดยจัดทำระบบบริหารจัดการคุณภาพในรูปแบบโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้รับการยอมรับว่าเป็นระบบที่สามารถพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศได้จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน

ไปสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบที่นำไปสู่ความเป็นเลิศมีความสำคัญมากต่อการบริหารสถานศึกษาเอกชนในระดับปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรที่สำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งในปัจจุบันสังคมไทยมีความคาดหวังและมีความตื่นตัวที่จะได้ผู้นำ ผู้บริหารที่เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ มีความตั้งใจในการบริหารงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม คุณธรรมสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยคุณธรรมในการครองตน ครองคน และครองงาน ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดความสมดุลลงตัวสอดคล้องกันตลอดจนให้เกิดการบริหารจัดการและบริหารงาน คือ การบริหารตนเอง การบริหารคน และการบริหารงานตามหลักการบริหารงานในทางทฤษฎีทางการบริหาร กระบวนการในการบริหารงานต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างสมบูรณ์ จะมีผลทำให้เกิดความรักความสามัคคี ในหมู่คณะเกิดการพัฒนางานอย่างต่อเนื่องเป็นผลดีกับสถานศึกษา องค์กร หน่วยงาน ตลอดจนประเทศชาติต่อไป (บรรจง ลาวะลี, 2562)

2. จากการตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA)

องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร พบว่า อันดับที่ 1 คือ การมีวิสัยทัศน์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.643 อันดับที่ 2 คือ ความคิดสร้างสรรค์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.583 คือ อันดับที่ 3 คือ การสื่อสาร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.450 และอันดับที่ 4 คือ การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.357 ทั้งนี้ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รักเกียรติ หงส์ทอง ที่ได้ศึกษาประสิทธิผลขององค์การกับตัวแบบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของคณะผู้บริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏตะวันตก ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏตะวันตกมีการนำการเปลี่ยนแปลง ด้านการสร้างความร่วมมือ และการตรวจสอบความก้าวหน้ามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์การ มิติความผูกพันต่อองค์การ ด้านความผูกพันต่อเป้าหมาย และมิติการปรับตัวขององค์การ ด้านวิธีการปรับตัว และการจัดการการปรับตัว (รักเกียรติ หงส์ทอง, 2558) สอดคล้องกับ บรรจง ลาวะลี ที่สรุปว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้นำที่มีการแสดงพฤติกรรมในเชิงที่สร้างสรรค์มีการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนในสถานการณ์ต่าง ๆ และประเด็นต่าง ๆ มีกระบวนการแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างถูกวิธี ถูกต้องมีกระบวนการแก้ปัญหาที่ถูกต้องชัดเจน ความเป็นผู้นำที่มีการเรียนรู้ตลอดเวลา ไม่หยุดพัฒนา มีทัศนคติเชิงเชิงบวกต่อโลกและต่อชีวิต เชื่อมมั่นในคุณค่าและศักยภาพของตนเองและผู้อื่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักใช้วิกฤตที่เกิดขึ้นให้เป็นโอกาสในการบริหารคน บริหารเงิน และทรัพยากรที่มีอยู่ในสถานศึกษา โดยอาศัยทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในมาสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุด คือ การมีกัลยาณมิตรที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน หรือที่เป็นปัจจัยภายนอกที่จะมาช่วยเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นในทางที่ถูกต้อง และคิดในสิ่งที่ถูกต้องโดยใช้การคิดในพื้นฐานของปัญญาอย่างมีระเบียบแบบแผน และครอบคลุมในประเด็นทุกมิติที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาสัมมาทิฐิที่จะนำคนไปสู่การประพฤติปฏิบัติตนในการทำหน้าที่โดยหลัก “โยนิโสมนสิการ” เป็นเทคนิควิธีการคิดที่มีประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการคิดวางแผนในการบริหารสถานศึกษาการทำงาน แก้ไขปัญหา ช่วยในการตัดสินใจ วิเคราะห์ ติดตามแผนการทำงาน โดยเน้นหลักแนวความคิด 4 ประการ คือ การคิดโดยใช้วิธีการต่างๆ (อุบายมนสิการ) การคิดที่ถูกต้องเพื่อให้ได้ความจริง, การคิดอย่างมีระเบียบเป็นขั้น เป็นตอนตามลำดับเหตุและผล ไม่ทำให้ยุ่งสับสน (ปถมนสิการ), การคิดโดยการค้นหาสาเหตุและผล หาความสัมพันธ์ของเหตุและผลที่เป็นผลต่อเนื่องแบบลูกโซ่ (การณมนิการ) และการคิดแบบกำหนดเป้าหมาย กำหนดผลล่วงหน้าเพื่อเป็นกำลังใจให้ตนเองทำงานสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (อุปปาทมนนิการ) (บรรจง ลาวะลี, 2566) และสอดคล้องกับ พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์ ที่สรุปว่า ภาวะผู้นำเชิงพุทธในองค์การทางการศึกษาในยุค

ดิจิทัล เป็นบทบาทที่สำคัญของผู้นำองค์กรทุกองค์กร ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือองค์กรภาคเอกชนเป็นบุคคลที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ หลักธรรมที่นำมาใช้กับภาวะผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ทศพิธราชธรรม พรหมวิหาร 4 ธรรมาธิปไตย สังคหวัตถุ 4 สัมปรีชธรรม 7 และทศุตยปาปนิกสูตร มีความสำคัญต่อองค์กรทุกระดับ และถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากรในทุกระดับจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อหลักธรรมเพื่อนำไปบูรณาการพัฒนางานองค์กรทางการศึกษาต่อไป (พระครูวิจิตรปัญญารักษ์, 2565) และสอดคล้องกับ จิราภรณ์ ผันสว่าง ที่สรุปว่า ในสภาพที่สังคมมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การจัดการบริหารองค์กรต่างๆ จะต้องตามความเปลี่ยนแปลงให้ทัน มิเช่นนั้นจะถูกทิ้งให้ล้าหลัง เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรย่อมขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้บริหาร องค์กรทุกองค์การไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐ หรือเอกชน (จิราภรณ์ ผันสว่าง, 2559)

องค์ประกอบที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน พบว่า อันดับที่ 1 คือ การจัดการสารสนเทศมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.653 อันดับที่ 2 คือ การพัฒนากลยุทธ์มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.558 คือ อันดับที่ 3 คือ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.508 และอันดับที่ 4 คือ สภาพแวดล้อมมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.365 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกษศิริ กมล ได้ศึกษาการวิเคราะห์การบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีความเป็นเลิศในประเทศไทย ตามเกณฑ์มาตรฐานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ มัลคอล์ม บอลดริจ ผลการวิจัยพบว่า 1)การบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีความเป็นเลิศในประเทศไทย ตามเกณฑ์มาตรฐานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ มัลคอล์ม บอลดริจ ด้านกระบวนการในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำองค์กร รองลงมาคือ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 2)ผลที่ได้จากการประเมินด้านผลลัพธ์จากการดำเนินการที่เป็นเลิศในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรและการปกครอง รองลงมาคือ ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของนักเรียนและกระบวนการทำงาน องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้ปกครอง (เกษศิริ กมล, 2556) และสอดคล้องกับ บรรจง ลาวะลี ที่ได้สรุปว่า หลักสามัคคีธรรมคือ ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะทำให้เกิดสุขในทางปฏิบัติ สามัคคีธรรมประกอบด้วยความสามัคคีทางกายความสามัคคีทางใจและความสามัคคีทางความคิดซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักอยู่เสมอและจะต้องมีการพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่องซึ่งโรงเรียนศึกษาเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนประถมศึกษาในชนบท การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน จึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการดำเนินงานของโรงเรียน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การบริหารงานในโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนโดยใช้การบริหารที่มีการติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน อยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กับทางโรงเรียนโรงเรียนกับชุมชนได้ดำเนินการกิจต่างๆ ร่วมกันทั้งที่เป็นภารกิจของโรงเรียน และภารกิจของชุมชนอันจะก่อให้เกิดความร่วมมืออันดีต่อกันซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทำให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลชุมชนเกิดความพึงพอใจและมีการร่วมมือกันอย่างยั่งยืน (บรรจง ลาวะลี, 2560)

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการเรียนการสอนและบรรยากาศในสถานศึกษา พบว่า อันดับที่ 1 คือ การอบรมและพัฒนาบุคลากร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.676 อันดับที่ 2 คือ การสร้างแรงจูงใจ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.412 คือ อันดับที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมและการสร้างทีมงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.409 และอันดับที่ 4 คือ การสร้างคุณค่าของบุคลากร(HUM4) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.399 สอดคล้องกับ เชิดศักดิ์ สุภโสภณ ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารการ

เปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา มีการกำหนดทิศทางการบริหารงานโดยคำนึงถึงความต้องการ/ความจำเป็น มีการวิเคราะห์งานหลักที่สำคัญและจำเป็นของสถานศึกษา มีการจัดทำแผนงบประมาณที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน มีการแปลงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติโดยจัดทำเป็นแผนประจำปี การขับเคลื่อนกระบวนการบริหารเป็นแบบล่างขึ้นบน มีโครงการสนับสนุนให้บุคลากรสามารถประเมินผล และนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม 2) ปัญหาการบริหารการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา คือ การกำหนดนโยบายไม่ได้สะท้อนปัญหาที่แท้จริงของสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมายไม่ได้มาจากการวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการอย่างแท้จริง และการกำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ ไม่สัมพันธ์กับกลยุทธ์ขององค์กร ขาดการทำงานเป็นทีม จำนวนบุคลากรไม่สัมพันธ์กับจำนวนงาน มีงบประมาณไม่เพียงพอ ภาวะเครียดไม่เอื้อต่อการให้อำนาจการตัดสินใจและการประเมินผลการปฏิบัติงานไม่ครบถ้วนตามแผนการปฏิบัติงาน 3) รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐที่ควรจะเป็น คือ รูปแบบบูรณาการ 4 มุมมอง ประกอบด้วย มุมมองจากบนลงล่าง (Top-Down) มุมมองจากล่างขึ้นบน (Bottom-Up) มุมมองจากภายนอกสู่ภายใน (Outside-In) และมุมมองภายในสู่ภายนอก (Inside-Out) (เชิดศักดิ์ ศุภโสภณ, 2553) และสอดคล้องกับ มณฑา วงษาโฮ และจิราภรณ์ ผันสว่าง ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เขต 2 พบว่า โรงเรียนจะต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจิตวิทยา พัฒนาการและการทำงานของสมอง อายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการของเด็ก เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และจะต้องส่งเสริมการผลิต จัดหาและพัฒนา สื่อ อุปกรณ์ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ของครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง (มณฑา วงษาโฮ และจิราภรณ์ ผันสว่าง, 2564)

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน พบว่า อันดับที่ 1 คือ การนำองค์กรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.691 อันดับที่ 2 คือ การบริการ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.590 คือ อันดับที่ 3 คือ การสร้างภาวะผู้นำในองค์กร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.524 และอันดับที่ 4 คือ การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.418 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อินฐกานต์ ทองสินเกียรติ และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ได้ศึกษาเกณฑ์ปกติมาตรฐานการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบหลักของการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการสร้างทีมงาน ด้านการจัดระบบบริหาร ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการประเมินตนเอง และด้านสารสนเทศ ซึ่งทั้ง 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 20 ตัวบ่งชี้ ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลเชิงโครงสร้างการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้ค่า ไค-สแควร์ ค่าดัชนีบอกความกลมกลืน และค่าดัชนีบอกความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว ทดสอบสมมติฐานในการวิจัย พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) เกณฑ์ปกติในการประเมินการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ คือ องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ มีเกณฑ์ปกติที่ระดับความเป็นเลิศมากที่สุดที่ 4.98 องค์ประกอบด้านการสร้างทีมงาน มีเกณฑ์ปกติที่ระดับความเป็นเลิศมากที่สุดที่ 4.05 องค์ประกอบด้านการจัดระบบบริหาร มีเกณฑ์ปกติที่ระดับความเป็นเลิศมากที่สุดที่ 5.05 องค์ประกอบด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีเกณฑ์ปกติที่ระดับความเป็นเลิศมากที่สุดที่ 5.11 องค์ประกอบด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีเกณฑ์ปกติที่ระดับความเป็นเลิศมากที่สุดที่ 5.05 องค์ประกอบด้านการประเมินตนเอง มีเกณฑ์ปกติที่ระดับความเป็นเลิศมากที่สุดที่ 4.61 และองค์ประกอบด้านสารสนเทศ มีเกณฑ์ปกติที่ระดับความเป็นเลิศมากที่สุดที่ 3.85 (อินฐกานต์ ทองสินเกียรติ และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, 2556)

3. ผลการตรวจสอบของโมเดลการบริหารจัดการเชิงสาเหตุสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ระดับปฐมวัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis:

CFA) ปรากฏว่า $\chi^2=125.233$, $df=98$, $P\text{-Value}=0.071$, $CFI=0.976$, $TLI=0.960$, $RMSEA=0.042$, $SRMR=0.032$ แสดงว่าโมเดล (Model) มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และมีค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability : C.R.) เท่ากับ 0.988 ซึ่งมีความมากกว่า 0.60 แสดงว่าโมเดล (Model) มีความสอดคล้องและกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พนิดา ตอนเมฆ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ในจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้มีค่าระหว่าง 0.43-0.56 เป็นค่าที่ยอมรับได้ ตัวแปรทั้ง 15 ตัว มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า เป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝงนำไปใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อไปได้ 2) การสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 4 ตัว สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 15 ตัวแปร 3) มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ค่าสถิติ (Model Modification Indices--MI) พบว่าดัชนีความกลมกลืนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยที่ค่า $\chi^2=42.21$, $df=49$, $p\text{-value}=0.742$, $RMSEA=0.000$, Standardized RMR = 0.010, CFI = 0.986, AGFI= 0.967 โดยตัวแปรแฝงสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศได้ร้อยละ 82 4) ผลการศึกษาขนาดอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง คือ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล และการวางแผนกลยุทธ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม คือ ภาวะผู้นำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ ธนानันต์ และคณะ ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบจำลองสมรรถนะของผู้บริหารเพื่อเข้าสู่องค์กรสมรรถนะสูง ของเทศบาลเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาสมรรถนะและตัวบ่งชี้การบริหารของผู้บริหารเพื่อพยากรณ์การเข้าสู่องค์กรสมรรถนะสูงของเทศบาลเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยหลักการบริหาร 7 ปัจจัย คือ 1.1) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ 1.2) การบริหารแบบเครือข่าย 1.3) การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร 1.4) การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 1.5) การบริหารแบบทุนทางสังคม 1.6) การบริหารแบบโคเซ็น 1.7) การบริหารแบบไฮเร็นโซ เป็นต้น (ประสิทธิ์ ธนานันต์ และคณะ, 2565)

4. ผลการประเมินคู่มือแนวทางการโมเดลการบริหารจัดการเชิงสาเหตุสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ระดับปฐมวัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน ปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้เพิ่มเติมและปรับปรุงคู่มือแนวทางการบริหารเพื่อความเป็นเลิศให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ส่วนการประเมินในเชิงปริมาณตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม และชินคฟีล (Stufflebeam, D. L. & Shinkfiell, A. J., 2007) ปรากฏว่า มีความเหมาะสมมาก จากการประเมินแสดงให้เห็นว่า คู่มือแนวทางการใช้โมเดลการบริหารจัดการเชิงสาเหตุสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ระดับปฐมวัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเหมาะสมในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง ลาวะลี และคณะ ที่ได้ศึกษา ตัวแบบพุทธบูรณาการการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า คู่มือการใช้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้พุทธบูรณาการการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้ได้ผลการทดสอบสหสัมพันธ์แบบลำดับที่สำหรับความสอดคล้องกันในการตัดสินใจพหุคูณ F มีค่าเท่ากับ 0.28 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2.17 ซึ่งไม่ตกอยู่ในอาณาเขตวิกฤต จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 ดังนั้น ผู้ตัดสินใจทั้ง 9 รูป/คน มีความคิดเห็นตรงกัน (บรรจง ลาวะลี และคณะ, 2564)

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า 1) องค์ประกอบและตัวบ่งชี้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร องค์ประกอบที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการเรียนการสอนและบรรยากาศในสถานศึกษา และองค์ประกอบที่ 4 การ

บริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน 2) ผลการตรวจสอบความสอดคล้องและกลมกลืนของโมเดลพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องและกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) ผลการประเมินคู่มือการใช้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยภาพรวมควรส่งเสริมให้นำโมเดลที่พัฒนาไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ ทั้งในระดับองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องและกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการนำโมเดลไปเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารนั้น ควรคำนึงถึงความสำคัญขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ที่ผลการวิจัยพบว่า มีค่าน้ำหนักจากมากไปหาน้อยและจากผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน กระบวนการเรียนการสอนและบรรยากาศในสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนมากที่สุด จึงควรมีการวิจัยการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาเอกชนให้มีความเป็นเลิศต่อไปควรมีการวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลการนำคู่มือแนวทางการใช้โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยภาพรวมควรส่งเสริมให้นำโมเดลที่พัฒนาไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ ทั้งในระดับองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า โมเดลการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องและกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการนำโมเดลไปเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารนั้น ควรคำนึงถึงความสำคัญขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ที่ผลการวิจัยพบว่า มีค่าน้ำหนักจากมากไปหาน้อยเพื่อพัฒนาสถานศึกษาเอกชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เกษศิริ กมล. (2556). การวิเคราะห์การบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีความเป็นเลิศในประเทศไทยตามเกณฑ์มาตรฐานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ มัลคอล์ม บอลดริจ. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชิดศักดิ์ ศุภโสภณ. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการนโยบายเด็กปฐมวัย. (2564). แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564 – 2570. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิราภรณ์ ผันสว่าง. (2559). ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา (Professional Education Administration: Basic Qualifications, Skills, and Vision). วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 5(2), 247-254.
- ธัญญกานต์ ทองสินเกียรติ และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์. (2556). เกณฑ์ปกติมาตรฐานการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 21(38), 191-211.
- บรรจง ลาวะลี. (2560). หลักธรรมเพื่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างยั่งยืน. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 1(2), 13-26.

- บรรจง ลาวะลี. (2562). คุณธรรมสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 3(1), 50-65.
- บรรจง ลาวะลี. (2566). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามหลักโยนิโสมนสิการของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารวิชาการรัตนบุศย์, 5(2), 726-742.
- บรรจง ลาวะลี และคณะ. (2564). ตัวแบบพุทธบูรณาการการบริหารเพื่อความเป็นเลิศ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. วารสารมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(5), 140-156.
- ประสิทธิ์ ธนानันต์ และคณะ. (2565). การพัฒนาแบบจำลองสมรรถนะของผู้บริหารเพื่อเข้าสู่องค์กรสมรรถนะสูงของเทศบาลเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 7(8), 167-178.
- พระครูวิจิตรปัญญาธาร. (2565). ภาวะผู้นำเชิงพุทธในองค์การทางการศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์, 7(1), 37-45.
- มณฑา วงษาไฮ และจิราภรณ์ ผันสว่าง. (2564). การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 5(2), 12-23.
- รักเกียรติ หงส์ทอง. (2558). ประสิทธิภาพขององค์การกับตัวแบบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏตะวันตก. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 10(29), 71-86.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579). กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2550). เครื่องมือการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). A First Course in Factor Analysis. (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Stufflebeam, D. L. & Shinkfiell, A. J. (2007). Evaluation : Theory, models and applications. San Francisco: Jossey-Bass.